

INHOUD

Tweede nieuwsbrief Special Arts	1
Kenniscentrum in ontwikkeling	1
Stand van zaken Kunst Inclusief	2
Inventarisatie podiumkunsten	2
Overleg over Theater Inclusief	3
Prokkeltweedaagse 2009	3
Boekje 'Atelier Speciaal'	4
Gent-6 Akkoord	4
Symposium Amateurkunst	4
Projecten	5
Andere tentoonstellingen	5
Mensen zoals wij	5
Jubileum Special Arts	6
Revealing culture	6

Wilt u de Nieuwsbrief per post ontvangen? Ook dat kan. Stuur ons een berichtje per post of per mail en u ontvangt vanaf heden de brief in de brievenbus. Wilt u reageren op deze Nieuwsbrief of op een bepaald bericht hieruit? Wij ontvangen graag uw reacties via de mail of per post!

Special Arts
Postbus 125, 3940 AC Doorn
Stamerweg 22, Doorn
Telefoon: 0343-420444
E-mail: info@specialarts.nl
www.specialarts.nl

TWEEDE NIEUWSBRIEF SPECIAL ARTS

In juni 2008 verscheen in het kwartaaltijdschrift (p)art van Special Arts de eerste Nieuwsbrief.

Zoals toen is aangekondigd wordt de Nieuwsbrief minimaal twee

maal per jaar verspreid. Special Arts wil u hiermee op de hoogte houden van dat wat er gaande is met betrekking tot kunst voor en door mensen met een handicap. De Nieuwsbrief wordt vanaf nu digitaal verspreid en is ook via onze website www.specialarts.nl te lezen. Als u liever een papieren versie wilt ontvangen, kunt u dat melden bij de administratie: info@specialarts.nl U kunt daar ook Nieuwsbrief 1 opvragen. De Nieuwsbrief wordt verstuurd naar kunstenaars met een handicap, begeleiders van kunstbeoefening door mensen met een handicap, donateurs, klanten en anderszins betrokkenen.

KENNISCENTRUM IN ONTWIKKELING

Special Arts profileert zich als kenniscentrum voor kunstbeoefening door mensen met een handicap, zowel amateuristisch als professioneel. Voor beeldende kunst, theater, poëzie en muziek. Ten aanzien van de beeldende kunst is al veel ervaring opgebouwd. Bijvoorbeeld in het kader van "Kunst Inclusief", waarover u hieronder wordt geïnformeerd. De Stichting wil die rol ook -op grotere schaal dan nu- gaan vervullen voor theatergroepen, taalwerkplaatsen en uitvoerende muziek.

*Wimpie en de Domino's
Foto: via website J.P.den Tex*

STAND VAN ZAKEN KUNST INCLUSIEF

In de vorige Nieuwsbrief werd gemeld dat Special Arts de initiatiefnemer is van het onderzoek Kunst Inclusief. Dit onderzoek heeft als doelstelling om de kunstbeoefening door mensen met een handicap te vergroten en de kwaliteit ervan te verbeteren. Eerst wordt onderzocht hoe ateliers en centra voor de kunsten hun aanbod voor mensen met een handicap op dit moment inhoud geven. Daaruit worden bepaalde "good practices" geselecteerd die overdraagbaar zijn. Deze worden in daarvoor aangewezen ateliers en centra voor de kunsten verder uitgewerkt om zo te komen tot toepasbare methodieken, bruikbaar voor begeleiders van andere ateliers en centra.

Overheids subsidie SIA Raak, een onderdeel van het Ministerie voor Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OC&W) dat onderzoek door hogescholen stimuleert, heeft subsidie toegekend aan het onderzoek Kunst Inclusief.

O N D E R
 U N D E R
 L T U U R
 N E T M
 S C H A P

De overheid vindt het kennelijk belangrijk dat mensen met een handicap, zowel in de zorg als in de reguliere, gesubsidieerde centra, aan kunst kunnen doen. Dit blijkt verder uit de positieve feedback die Special Arts ontvangt van het Fonds Cultuurparticipatie, dat de subsidies aan kunst regelt in opdracht van het ministerie van OC&W.

Drie door de overheid gesubsidieerde partners, die zich bezighouden met kunstbeoefening, zijn bij het onderzoek Kunst Inclusief betrokken. Behalve de Kunstconnectie, branche-organisatie van de centra voor de kunsten (kunsteducatie), zijn dat het Cultuurnetwerk (expertisecentrum voor kunsteducatie en amateurkunst), en de Kunstfactor, het sectorinstituut voor de amateurkunst.

Stand van zaken onderzoek
 Inmiddels is een schriftelijke enquête verstuurd naar 200 centra voor de kunsten en naar 180 ateliers. Een groot aantal heeft daarop gereageerd, met name vanuit de ateliers is respons geweest. Dank daarvoor. Uit die enquêtes worden tien goed werkende ateliers en centra voor de kunsten geselecteerd. Deze worden binnenkort benaderd voor

een gesprek om de kennis over hun ervaringen verder te vergroten.

Studiedag

De resultaten van de schriftelijke en mondelinge enquêtes worden gepresenteerd aan alle ateliers en centra voor de kunsten tijdens een studiedag. Tevens is er dan gelegenheid om kennis uit te wisselen tussen de begeleiders van ateliers en centra voor de kunsten. De studiedag wordt gehouden op **29 mei a.s.**, van 10.00 tot 16.00 uur in de Hogeschool Nijmegen. Informatie daarover via (p)art, deze nieuwsbrief en uiteraard ook door middel van een mailing.

INVENTARISATIE PODIUMKUNSTEN

Special Arts zal zich dit jaar meer gaan bezighouden met theater. In eerste instantie gaat de Stichting inventariseren welke theatergroepen voor mensen met een handicap (alle handicaps) al actief zijn. Ook voor theatergezelschappen goed om te weten dat Special Arts voor de podiumkunsten een spin in het web wil zijn en een doorgeefluik van expertises. Als u tot deze categorie behoort en geen contact heeft of heeft gehad met Special Arts, willen wij graag kennis met u maken. In deze Nieuwsbrief leest u hoe u contact met ons kunt opnemen.

OVERLEG OVER THEATER INCLUSIEF BIJ DE KUNSTFACTOR

In oktober was het Festival Ongekend Talent in Breda, georganiseerd door Theaterwerkplaats Tiuri. In (p)art 4 van 2008 werd daar aandacht aan besteed met een mooi artikel van de hand van theaterrecensent Kees van Meel en theatermaker Ad van den Kieboom.

Tijdens het festival werd ook uitgewisseld of het bij theater van mensen met een handicap gaat over zorg of over kunst. Waarbij de conclusie was dat theatermaken het doel is en blijft, dus dat het gaat om kunstbeoefening. Er bleek meer behoefte aan uitwisseling van ervaringen. Daarom is er een nieuwe afspraak

gemaakt, dit keer bij de Kunstfactor in Utrecht. Deze wil zich inspannen voor kunst door mensen met een handicap. Special Arts zal daar in elk geval acte de presence geven.

Symposium Theater Inclusief Mede naar aanleiding van de ervaringen in Breda heeft Special Arts in haar jaarprogramma geformuleerd dat ze in 2009 een groot theatersymposium wil voorbereiden, dat in 2010 zal worden uitgevoerd. We willen daarom in 2009 voldoende contacten opbouwen, zodat we dit symposium met de deskundigen uit het veld kunnen vormgeven. Reacties zijn welkom!

*Theater Festival Ongekend Talent
Foto: Winston Shoolbred,
Stichting Idee-fixe*

PROKKELTWEEDAAGSE OP 12 EN 13 JUNI 2009

Uiteraard heeft u gehoord van Prokkel, wie heeft daar niet van gehoord? Prokkel staat voor "prikkelende ontmoeting" tussen enerzijds mensen met een verstandelijke beperking en anderzijds mensen zonder (maar wie is zonder?). Prokkel organiseert elk jaar een tweedaagse, waarin de ontmoeting tussen gehandicapte mensen en anderen centraal staat. Dit jaar gebeurt dat op vrijdag 12 en zaterdag 13 juni.

Prokkel en Special Arts werken samen om van 12 en 13 juni inspirerende en bijzondere dagen te maken. Beide organisaties zouden het geweldig vinden als in die tweedaagse de ontmoeting

tussen enerzijds mensen met een beperking werkend in de ateliers of in de centra voor de kunsten en anderzijds belangstellenden van buiten centraal zouden staan.

Die ontmoeting kan inhouden dat mensen van buiten komen kijken, maar misschien mogen ze ook deelnemen aan het schilderen of boetsen, samen met de mensen met een beperking? Deze ontmoeting heeft als consequentie dat de ateliers niet alleen hun deuren voor belangstellenden op vrijdag 12 juni openstellen, maar ook op de dag waarop deze meestal gesloten zijn, namelijk op zaterdag 13 juni. De dag waarop iedereen vrij is en dus tijd heeft

om ruimte te maken voor ontmoeting.

Voor de ateliers, maar ook voor de centra voor de kunsten, betekent dat natuurlijk een extra inspanning. Maar het levert beide ook wat op. Namelijk meer bekendheid bij het publiek, mogelijk meer deelnemers of cursisten, en mogelijk ook meer kopers van producten en/of huurders van de kunstwerken.

Via de Prokkel informatiebrief hoort u binnenkort meer van dit project.

SYMPOSIUM AMATEURKUNST EN MENSEN MET EEN BEPERKING

Theater Maatwerk
©foto Dick Frederiks - burosolo.nl

In oktober nam Special Arts deel aan het Symposium Amateurkunst en mensen met een beperking, georganiseerd door MEE Gelderse Poort, in samenwerking met de Provincie

Gelderland. Aan dit symposium werd deelgenomen door enerzijds organisaties uit de zorg, en anderzijds uit de wereld van de

amateurkunst, o.a. door de Kunstfactor. En natuurlijk door vertegenwoordigers van theatergroepen voor mensen met een verstandelijke handicap. De deelnemers van het symposium benadrukten dat theater door mensen met een verstandelijke beperking een plaats verdient in het totaal van amateuristische kunstbeoefening. Dat betekent dat ze recht hebben op subsidie en dat ze toegang zouden moeten hebben tot de "gewone" podia. Een stelling die Special Arts van harte ondersteunt.

BOEKJE 'ATELIER SPECIAAL'

De VGN (Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland) en Special Arts willen samen een boekje uitgeven waarin alle gegevens van de ateliers zijn opgenomen. Daarin adressen, maar ook korte informatie over doelgroep, technieken, verhuur en/of verkoop. Als het lukt om alle gegevens op tijd te krijgen, zal het boekje tijdens de tweedaagse van Prokkel op 12 of 13 juni a.s. worden gepresenteerd! Om het boekje zo goed mogelijk te kunnen maken, wil Special Arts graag over de juiste gegevens beschikken. Ateliers krijgen daarom binnenkort de vraag om die gegevens controleren.

GENT-6 AKKOORD

Tussen het Nederlandse Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en het Vlaamse Ministerie van Onderwijs en Vorming bestaat al jaren een samenwerkingsovereenkomst. Deze wordt aangeduid als het akkoord met betrekking tot het Gehele Europese Nederlandse Taalgebied, afgekort GENT. Op dit moment wordt gewerkt aan het GENT-6 akkoord.

In dat kader wordt op 26 maart 2009 het thema aan de orde gesteld "Mensen met een handicap en kunstbeoefening". De uitwerking van dit thema ligt in handen van een ambtelijke groep

voor Vlaanderen en van het Cultuurnetwerk voor Nederland, in samenwerking met de Kunstconnectie. Aan de conferentie zal worden deelgenomen door mensen uit Vlaanderen en Nederland, uit kringen van organisaties die betrokken zijn bij kunstbeoefening door mensen met een beperking, het Deeltijd Kunstonderwijs (DKO) en Centra voor de Kunsten.

Deelname is open. Als u interesse heeft in deelname, kunt u zich melden bij Special Arts, die u kan doorverwijzen.

PROJECTEN: SPECIAL ARTS AWARD, HET GEDICHT

Dit jaar gaat Special Arts twee grote projecten voorbereiden en/of uitvoeren, de Special Arts Award en Het Gedicht.

Special Arts Award

In 2009 zal de Special Arts Award, opvolger van de K4 Award, worden uitgereikt. Zodra de financiering ervan rond is, krijgen de ateliers en de kunstenaars met een handicap bericht van de mogelijkheden van deelname.

Nieuw is dat de Award toegankelijk is voor iedereen, onafhankelijk van de aard van de handicap. Tevens dat er nu een leeftijdsgrens is gesteld: inzenders mogen niet ouder zijn dan 35 jaar. Nieuw is ook dat er per kunstenaar drie werken moeten worden ingezonden. Hierdoor krijgt de jury een beter beeld van de talenten van de inzender.

Als laatste: er zijn criteria opgesteld, op grond waarvan wordt geselecteerd. Ook voor de inzenders zijn deze vooraf bekend. Al met al zijn deze nieuwe voorwaarden bedoeld om de kwaliteit van de inzendingen te bewaken en tevens de jurering zo objectief mogelijk te laten plaatsvinden.

Het Gedicht

Het projectplan voor "Het Gedicht", dat Special Arts samen met Cordaan organiseert, is klaar. Het Gedicht gaat van start, zodra de financiering rond is. Het is de bedoeling dat als voortraject dichters en begeleiders van taalwerkplaatsen workshops kunnen volgen. Daarna volgt de wedstrijd met de uitreiking van de meest succesvolle dichter. De uitreiking gaat gepaard met een tentoonstelling.

ANDERE TENTOONSTELLINGEN

Special Arts verzorgde in 2008 regelmatig tentoonstellingen in opdracht. De VGN (Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland) liet in Fort Voordorp, ter gelegenheid van het afscheid van haar directeur, mevrouw Jopie Nooren, een expositie verzorgen met als titel: In Beweging, dynamische kunst voor een directeur met elan. Er waren schilderijen en tekeningen van alle ateliers met werk in de kunstuitleen van Special Arts.

Tevens waren er tentoonstellingen bij de volgende manifestaties:

- bij het 10-jarig jubileum van de VGU (Vereniging Gehandicaptenzorg Utrecht).
- bij een symposium van Cliëntenberaad in het ziekenhuis in Woerden.
- bij het ministerie van VWS in het kader van een symposium "Vrouwen Hogerop", uiteraard met als thema "vrouwen".

TENTOONSTELLING: 'MENSEN ZOALS WIJ'

Special Arts organiseert in de zomer, van 19 juni t/m 31 juli, een tentoonstelling in het Jan van der Togt Museum in Amstelveen. De tentoonstelling heeft als (werk)titel: 'Mensen zoals wij' en zal bestaan uit circa 120 schilderijen en een aantal keramische werken. Het thema van de tentoonstelling is mensbeelden. De tentoonstelling zal worden samengesteld uit werken uit de kunstuitleen van Special Arts, zonodig aangevuld met werken uit de ateliers.

Carolien Kraamer, Naar Klimt
Foto: Gerard van Rossum

JUBILEUM: SPECIAL ARTS EEN JAAR

Special Arts bestond in januari 2009 één jaar. 2008 is een enerverend jaar geweest, waarin de Stichting veel zaken op de rit heeft gezet. Dat was al in gang gezet door de beleidsuitspraken van het bestuur, maar is verder vorm gegeven door directie en medewerkers. Wat heeft die nieuwe organisatie ons gebracht in dat eerste bestaansjaar?

- Een ruimere blik. Het gaat niet alleen om kunstenaarschap, maar ook om kunstbeoefening.
- Accentwisseling, namelijk van zorg- naar kunstoriëntatie. Dit blijkt uit samenwerking met de Kunstconnectie, het Cultuurnetwerk en de Kunstfactor.
- Minder interne gerichtheid en meer externe oriëntatie. Dit blijkt uit samenwerking met andere organisaties, o.a. in het onderzoek Kunst Inclusief.
- Verbreding van onze aandacht naar meer kunstdisciplines, niet alleen in de vorm van beeldende kunst, maar ook in de vorm van theater, muziek, poëzie, etc.

- Start van het ontwikkelen van een professionele vrijwilligersorganisatie.

Wilt u weten hoe dat in 2009 wordt vormgegeven? Vraag dan het Special Arts Jaarprogramma 2009 op via info@specialarts.nl of 0343-420444.

Nieuwe ateliers betrokken bij de Kunstuitleen Special Arts
Regelmatig komt Special Arts in aanraking met voor de stichting tot nu toe onbekende en vaak nieuwe ateliers.

Het afgelopen half jaar selecteerde de selectiecommissie van de kunstuitleen van Special Arts werk bij de volgende ateliers.

- Atelier Artilabo in Breda
- Atelier Daeldersplak in Drogeham (Friesland)
- Het Atelier in Leeuwarden
- Atelier de Rode Markies in Zwolle
- Atelier Vlagtwedde in Vlagtwedde (Groningen)
- Atelier de Verbeelding in Wageningen

Angela Mulders, *Feest in de Wereld*
Foto: Gerard van Rossum

REVEALING CULTURE

VSA Arts, de internationale organisatie die de kunst van kunstenaars met een beperking promoot, gaat in 2010 in de Verenigde Staten een grote internationale tentoonstelling organiseren van werk van deze

kunstenaars. Selectie van de deelnemende kunstenaars vindt plaats door een jury op basis van vier per kunstenaar digitaal in te zenden afbeeldingen van werkstukken. Inzending moet uiterlijk 30 april 2009 plaatsvinden.

Meer details zijn te vinden op www.vsarts.org/revealingculture

